

Pealkiri

Pealkiri ei ole pelk teksti kaunistus, vaid sellel on täita kindlad eesmärgid.

Pealkirjaga saab

- osutada sellele, mida kasulikku, uut või olulist lugeja tekstist leiab;
- anda lugejale teada teksti teemast, põhiideest, probleemist, tegelastest;
- kujundada lugeja suhtumist, näiteks mingisse probleemi, nähtusse või inimesse;
- anda hinnanguid;
- äratada tähelepanu, uudishimu, huvi.

Ülesehituselt võib pealkirjad jagada nelja rühma.

- Pealkirjad, milles on esitatud teksti idee ehk peamõte (*Õnn on iga inimese enda teha*).
- Pealkirjad, milles on kesksel kohal mõni tekstiga seotud sümbol, motiiv või detail (*Tee õnneni*).
- Pealkirjad, milles on teema või probleem esitatud üldsõnaliselt (*Õnnelik inimene*).
- Pealkirjad, mis kutsuvad lugema, äratavad lugejas huvi (*Õnne valem leitud!*).

Pealkirja sõnastades tuleb jälgida, et see

- oleks lühike;
- oleks heakõlaline;
- lähtuks enamini teksti peamõttest kui kõrvalistest seikadest;
- osutaks pigem olulisele, kui selgitaks midagi;
- sobiks teksti stiiliga (arutlev tekst vajab asjalikku, ilukirjanduslik tekst kujundlikku pealkirja).

Hästi sõnastatud pealkirjas puuduvad tühisõnad. Silmas tuleb pidada, et ka kirjavahemärgid võivad pealkirja tähendust oluliselt muuta (võrdle pealkirju: *Rahvas teab* – neutraalne aktsepteeritav väide; *Rahvas teab ...* –

neutraalne väide, mille aktsepteeritavus jäetakse lahtiseks; *Ehk rahvas teab?* – väide seatakse kahtluse alla; *Rahvas teab!?* – väitega nõustatakse ning see seatakse ühtlasi kahtluse alla).

Kirjandi pealkirjastamise tüüpilised vead

- Pealkiri on kirjandi mõttearendusega nõrgalt seotud.
- Pealkiri on tavalausealine ning liiga pikk.
- Pealkirjas liialdatakse hüüu- ja küsimärkidega.
- Arutleva teksti pealkirjas kasutatakse kas-küsimust.
- Pealkiri on võõrkeelne.

Leia loetelust kolm ebaõnnestunud ja kolm õnnestunud pealkirja, põhjenda kirjalikult.

- Õnne tähendus erinevas eas
- Õnneliku elu võimalused
- Mis teeb inimese õnnelikuks?
- Õnn ning selle väärtused
- Õnn on iga inimese enda teha
- Õnneliku elu erinevad näod
- Õnne tuleb osata hinnata
- Teekond õnneni
- Mis on Õnn?
- Õnn kui hinge rahuldus
- Õnnelikuks saamine ja olemine
- Kuidas saab inimene olla õnnelik?
- Õnn meie elus
- Kas õnn on vaid rikaste õigus?
- Tee õnneni
- Õnnelik inimene
- Õnn? – Tuleb ja läheb?
- Milles peitub õnn?
- Kas kogu aeg on võimalik olla õnnelik?
- Kas õnnelikuks saadakse või elatakse?
- Mil moel on võimalik õnnelikuks saada ja õnnelikuks jääda?
- „Igaüks on oma õnne sepp“
- Tõelise õnne otsingutel
- Õnneni
- Püüeldes õnne poole
- Kas raha tagab õnne?
- Erinevad arusaamad õnnest
- Vaid rumalad ei leia rahas õnne
- Õnn ja õnnelikkus
- Õnne tähendus